

GRASSNUITKEVERS, EEN TOEKOMSTIGE BEDREIGING IN GAZONS?

Met de uitbreiding van grassnuitkevers in diverse landen zoals de Verenigde Staten en Spanje neemt de zorg toe dat er zich ook grassnuitkeversoorten in Nederland gaan vestigen door het verslepen van plantmateriaal of via vakantiegangers. Grassnuitkevers zijn vooral schadelijk voor gras, maar doen zich ook te goed aan mais, tarwe en varens.

Wereldwijd komen er meer dan 200 verschillende soorten grassnuitkevers (Sphenophorus) voor maar in Nederland zijn ze tot nu toe gelukkig nog nooit waargenomen. Grassnuitkevers zijn klein, variërend van 7 millimeter tot maximaal 1 centimeter lang. De kleur varieert van bruin tot donkergrijs, of bijna zwart. Grassnuitkevers zijn berucht omdat ze vreten aan de spriet en wortelhals van diverse soorten gras. Een vrouwtje zet in een seizoen gemiddeld 16 eitjes af op het gras, vlakbij de wortelhals. De uitgekomen larven boren zich in een grasstengel en verlaten de stengel pas als deze te klein wordt. Ze kauwen dan een weg naar buiten en verhuizen naar de wortels. Doordat ze ook de wortels aanvreten zijn de larven nog schadelijker dan de volwassen exemplaren. De larven zijn pootloos met een oranjebruine kop. Ze zijn maximaal 8 millimeter lang. Ze gaan niet zo diep de grond in, maar blijven bij de oppervlakkige wortels en groeipunten van het gras.

Risico's voor Nederland

Grassnuitkevers hebben een voorkeur voor gras, maar in een recente studie in Florida worden ook maïs, tarwe, knolcyperus en varens genoemd als waardplanten voor deze kevers. In



© S. Hellingman

Nederland is er aan waardplanten dus geen gebrek. Daarnaast houden ze van vochtige omstandigheden en wat de temperatuur betreft zijn er geen beperkingen om zich in Nederland te vestigen. We weten uit ervaring dat verslepen van plantmateriaal uit andere landen naar Nederland kan leiden tot vestiging van nieuwe insecten. Daarnaast spelen vakantiegangers een rol bij de verspreiding van planten en insecten. Het is dan ook een kwestie van tijd voordat deze snuitkevers zich ook bij ons zullen vestigen. Daarom is het zaak om alert te zijn op deze kevers.

Internationale ontwikkelingen

Er zijn verschillende soorten grassnuitkevers die schadelijk zijn voor gras, zoals *Sphenophorus parvulus*, *Sphenophorus minimus*, *Sphenophorus abbreviatus* en *Sphenophorus venatus*. Met name *Sphenophorus venatus* neemt toe in delen van Spanje. In december 2015 vond Silvia Hellingman op een golfbaan aan de Costa Blanca een aparte snuitkever. De snuitkever herkende ze direct als een grassnuitkever. Toen de expert dr. Miguel A. Alonso-Zarazaga van de Depto. de Biodiversidad y Biología Evolutiva in Madrid de snuitkevers onder ogen kreeg bevestigde hij dat het ging om een grassnuitkever. Officieel kwam deze kever nog niet voor aan de Costa Blanca. Dat maakt de vondst gelijk bijzonder. Normaal gesproken overwinteren ze als volwassen kevers en komen ze pas in het voorjaar te voorschijn. Echter, de extreem zachte winter in Spanje heeft

ervoor gezorgd dat ze al eerder actief werden.

In de Verenigde Staten neemt de populatie aan grassnuitkevers, "hunting billbugs" genaamd, ook toe. De toename is zo sterk dat er sinds 2015 extra onderzoek loopt naar biologie en levenswijze van deze grassnuitkevers om de bestrijding effectiever te maken. Er worden daarnaast nog nieuwe grassnuitkevers ontdekt. In 2013 werd een nieuw soort in Turkije aangetroffen, *Sphenophorus abbreviatus*.

Bij ons is dus nog nooit een grassnuitkever waargenomen maar het is niet uit te sluiten dat hij al voorkomt maar nooit herkend is. ●

< **Bron: Silvia Hellingman**, Biocontrole Onderzoek en Advies en Arnold van Vliet, De Natuurkalender, Wageningen University